

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Циклова комісія професійно-практичної підготовки
спеціальності «Дошкільна освіта»**

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

НАРОДОЗНАВСТВО В ЗДО

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр дошкільної освіти

Професійна кваліфікація: Вихователь закладу дошкільної освіти

**Затверджено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Дошкільна освіта»)
Протокол № 1 від серпня 202 р.**

1. Загальна інформація	
Назва освітньої компоненти	«Народознавство в ЗДО»
Викладач (-і)	
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	
Формат освітньої компоненти	Очний
Обсяг освітньої компоненти	3 кредитів ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	
2. Анотація до освітньої компоненти	
<i>Предметом вивчення освітньої компоненти є: освітня робота з дошкільниками у відродженні культурно-історичного досвіду українського народу, розвитку національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку відповідно до змісту Базового компонента дошкільної освіти (2021) та чинних програм розвитку дітей дошкільного віку, рекомендованих Міністерством освіти і науки України. Зміст охоплює народознавчі поняття, основи передового педагогічного досвіду з використання народознавства в дошкільній освіті, зміст ознайомлення дітей з рідним краєм, національною культурою, традиціями, звичаями, методику роботи з художніми текстами, народознавчою літературою, складання сценаріїв свят, розваг, вечорів, розробки планів-конспектів занять, використання малих жанрів українського фольклору (прислів'я, приказки, загадки, утішки, забавлянки, мирилки, голосилки, легенди, оповідки, ігри тощо) відповідно до кожної вікової групи, актуальні проблеми становлення та розвитку українського народознавства.</i>	
3. Мета та цілі освітньої компоненти	
<i>Метою вивчення освітньої компоненти є: ознайомлення здобувачів освіти з теоретичними засадами та історією національної української педагогіки; з українськими національними традиціями; прищеплення практичних вмінь й навичок роботи з дітьми; ознайомлення з передовим педагогічним досвідом народознавчої практики в галузі дошкільного виховання.</i> <i>Основними цілями вивчення дисципліни є: професійна підготовка майбутніх вихователів ЗДО в галузі народознавчої роботи з дошкільниками, що сприятиме ознайомленню дітей з українською національною культурою, літературою, символікою, оберегами, звичаями, традиціями, формуванню почуття національної гідності, любові до рідного народу, його історії, традицій, звичаїв та обрядів. Вміння використовувати різні види та прийоми роботи у процесі проведення занять з народознавства, застосовувати наочність та дидактичний матеріал на заняттях, забезпечення студентів знаннями з теорії та практики діяльності дошкільних закладів, необхідним мінімумом освітніх технологій, навчальних практик та інноваційних методик, сформованості відповідних професійних компетентностей та вмінню застосовувати їх у своїй майбутній практичній діяльності.</i>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Інтегральна компетентність</u> Здатність - вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти;	

- нести відповідальність за результати своєї діяльності;
- здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

СК9 Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів)

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності

СК15 Здатність до міжособистісної взаємодії з учасниками освітнього процесу

Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН1 Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та дошкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини

РН2 Планувати та організовувати освітній процес з урахуванням: принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії; вікових і індивідуальних можливостей дітей раннього і передшкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності

РН3 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей

РН4 Окреслювати завдання, організовувати форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти

РН5 Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій

РН6 Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм; застосовувати весь спектр психолого-педагогічних заходів, засобів і педагогічних впливів для реалізації завдань національного, патріотичного, духовного, фізичного, морального, розумового, правового, трудового, екологічного, економічного, гендерного, статевого, міжкультурного, естетичного виховання дітей раннього і передшкільного віку

РН7 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти; з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної, педагогічної цінностей; обирати і застосовувати алгоритм професійних дій для організації освітнього процесу з дітьми раннього і передшкільного віку в умовах ЗДО і сім'ї

РН8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні

форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН9 Визначати особливості, завдання, зміст, способи організації специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм

РН10 Організовувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН11 Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН12 Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії

РН13 Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти, використовувати їх та фахову літературу у практичній діяльності

РН14 Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН15 Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти

РН16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку, що реалізують освітні напрямки та формують компетентності у дітей раннього та передшкільного віку, визначені Базовим компонентом дошкільної освіти.

РН17 Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур

РН18 Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами; володіти технологіями дошкільної інклюзивної освіти

РН19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід, інноваційні технології в системі дошкільної освіти та використовувати їх в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти

5. Організація навчання

Обсяг освітньої компоненти

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	10
семінарські, практичні заняття	20
самостійна робота	60

Ознаки освітньої компоненти

Семестр	Спеціальніс ть	Курс (рік навчання)	Нормативна / Вибіркова
----------------	---------------------------	------------------------------------	-----------------------------------

8	012 Дошкільна освіта	4	Нормативна	
Тематика освітньої компоненти				
Тема	кількість годин			
	лекції	практичні заняття	сам. роб	
8 семестр				
Тема 1. Теоретичні засади методики українського народознавства у дошкільному закладі. Витоки народної педагогіки. Образ рідного слова в народному вихованні. Принципи методики ознайомлення дітей з українським народознавством.	2	2	4	
Тема 2. Історія розвитку етнопедагогіки. Народознавчі ідеї XIX ст. Ідеї народного виховання у творчості українських письменників. Етнопедагогіка XX ст.		2	4	
Тема 3. Завдання і зміст ознайомлення дітей з витоками народознавства. Завдання ознайомлення дітей з витоками народознавства. Зміст ознайомлення дітей з українським народознавством.	2		4	
Тема 4. Малі жанри українського фольклору. Характеристика українського фольклору. Колисанки і забавлянки у роботі з дітьми. Скоромовки та лічилки у роботі з дітьми.		2	4	
Тема 5. Українська казка у навчальному закладі. Жанрові особливості українських народних казок. Види українських казок. Методика роботи з українською казкою у дошкільному закладі.	2	2	4	
Тема 6. Українські обрядові пісні. Пісні-веснянки.		2	4	
Тема 7. Характеристика та методика проведення народних свят, розваг та дозвілля.	2		4	
Тема 8. Українські народні ігри в ЗДО, методика проведення.		2	4	
Тема 9. Методика ознайомлення з державними та народними символами України.	2	2	4	
Тема 10. Ознайомлення дошкільників з рідним краєм.		2	4	

Тема 11. Методика ознайомлення з сімейними традиціями та родинними стосунками в Україні.		2	4
Тема 12. Елементи народної математики в ЗДО.			6
Тема 13. Народні промисли та ремесла в Україні. Писанкарство, українська вишивка.		2	4
Тема 14. Ознайомленн дошкільників з національним мистецтвом. Творчість відомих художників України. Побут населення України.			6
Всього за семестр	10	20	60

6. Система оцінювання освітньої компоненти

Загальна система оцінювання освітньої компоненти	Вид контролю – залік Максимальна кількість балів – 100. Практичні/семінарські заняття – 70 балів, Контрольна робота – 10 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів. Залікове заняття – 10 балів.
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота – 10 балів. Самостійна домашня робота – 10 балів.
Семінарські /практичні заняття	Максимальна оцінка – 5 (100) балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітньої компоненти

1. *Письмові роботи* виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.
2. *Академічна доброчесність*. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.
3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора від _____ 2023 р № _____. <https://ifk.pnu.edu.ua/polozhennia/>_____pdf

4. *Неформальна освіта*. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Режим доступу:

https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Закон України «Про освіту» від 16.01.2020 р., № 2145-19.

3. Закон України «Про дошкільну освіту» від 01.01.2025р.

4 . Лисенко Н.В., Лисенко О.М. Проектування етноскладової дидактикорозвивального простору сучасних закладів дошкільної освіти. Contemporary Trends of Improving Quality of Pedagogical Activity in the Context of Educational Modernization Progress. Monograph. Katowice, 2022. С.9-13

5. Марчій-Дмитраш Т., Тринюк В. Сучасні підходи до використання українських народних традицій у патріотичному вихованні дітей дошкільного віку. Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2022. № 6 (11). 510 с. С. 264-277. <http://194.44.152.155:8080/handle/123456789/13023>

6. Маєвська Л.М. Етнопедагогіка. К.: “Слово”. 2019. 288с.

7. Морозенко М. Наші звичаї та традиції. К.: ІРІО, 2023. 208 с.

8. Програма розвитку дитини дошкільного віку “Українське дошкілля” / О. І. Білан. – Тернопіль: Мандрівець, 2021. – 264 с.

Основні нормативно-правові документи:

Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>

Допоміжна:

1.Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля [Текст] : у 3-х частинах : навчальний посібник. Ч. 2 / Н. В. Лисенко, Н. Р. Кирста. – Рек. МОН. – К. : Слово, 2021. – 360 с. 4. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля [Текст]: навч.посібник: у 3-х ч. Ч. 3 / Н. В. Лисенко, Н. Кирста, Н. Лазарович. – К. : Слово, 2021. – 376 с.

2. Коломийчук О. Календарна обрядовість українців Бойківщини: осінньо-зимовий цикл (кінець XIX - 30-ті рр. XX ст.). Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2022. 376 с. Косицька Зінаїда. Історія української витинанки : [монографія] / НАН України; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського; [голов. ред. Г. Скрипник]. Київ, 2019. 322 с.

3.Курочкін О. В. Різдвяний вертеп: шляхи історичної трансформації: монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 188 с.

4.Мех Н.О. Етос українського народу: ціннісні домінанти культурного простору. Київ, 2022. 187 с.

5. Мушкетик Л. Г. Моральний канон української традиційної культури: за фольклорними джерелами. Київ-Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друкарня "Рута", 2022. 752 с.
6. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / О.О.Андрієтти, О. П. Голубович, О. П. Долинна, Т. В. Дяченко, Т. С. Ільченко, Г.Є.Іванова, Г.М. Лисенко, Т. В. Панасюк, Г. В. Петрова, Т. О. Піроженко, Н. М. Романко, Н. А. Случинська, Н. І. Трикоз. – Тернопіль: Мандрівець, 2021. – 104 с.
8. Судець В. Формування ціннісного ставлення особистості до суспільства і держави засобами національно - патріотичного виховання. К.:2019.216с

Інформаційні ресурси:

- 1.Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів.- http://intellectinvest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.
- 2.Державні бібліотеки України та інших країн. - http://intellectinvest.org.ua/educ_resources_state_libraries/.
- 3.Каталог журналу «Дошкільне виховання» <http://www.lib.vippo.org.ua/periodyka.php?cat=71>, <https://jmil.com.ua/2019-1>
4. Програми розвитку дітей дошкільного віку (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programirozvitku-ditej>).
- 5.Освітні ресурси. - http://intellect-invest.org.ua/educ_resources/
- 6.Закон про дошкільну освіту <https://zakon.rada.gov.ua/>
- 7.Науково-метрична база <https://orcid.org/> 0000-0003-3875-3051
<http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/>
8. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>
9. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
10. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>